

Edasi

ЭДАЗИ — журнал, орган восточных секций Ц. К. Р. К. П. и Сев.-Запада. :: Выход Ц. К. Р. К. П. ::
В. Р. Р. Лейт. ja Põhja-Eääne büroo Eesti jelt. hääleandja.
Ленинград, Фонтанка 27. Astatud kella 10-7.
Telefonid: Toimetuse — 533-86, kirjastuse — 171-41.

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	1 kuu — 1 rub.
viimasele " 1 " "	aasta — 11 rub.
teistmiste " 6 " "	Maal 1 kuu — 50 op.
3-har. afut. 20 f. "	aasta — 5 rub. 50 kop.

© Kirjast. ühise liitmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.

№. 115 (2315)

Laupäeval, 23. mail 1925

8. aastalõit

Meie juhted Inglismaaga.

Wäljamaa kaastöölised nõukogude saatkonnas.

Londonist, 21. mail. Alamkojas küsis walitsuselt kapten Wens, kui juur on nõukogude Londoni saatkonnas wäljamaa rahwustest kaastöölised arw, kes on sääl nimetirjas aga ei saa palka, ja kas on nende arw piiratud.

Chamberlain wastas, et temal midagi ei ole juure lisada oma wastusele, mis tema andis 10. mail jaadik Sansbergi küsimusele. Kas need kaastöölised palka saawad ehk ei — see ei puntu Ingliise walitsusele ja ei ole tema asi sellega tegemist teha.

Ingliise saatkonna warandusest Leningradis.

Selle järele küsis Brofs, kas täitis nõukogude walitus Briti walitsuse nõudmist Ingliise walitsusele ja neile isikuile, kes teenisid Ingliise saatkonnas Peterburis, waranduse tagasiandmise asjus, mis oli saatkonna majas.

Chamberlain wastas, et Ingliise nõudmine nõukogude walitsuse poolt ei ole täidetud, kusjuures nõukogude walitus mingit rahuldawat seletust ei ole annud. Praegusel ajal ootab Chamberlain wastust oma Moskwa jaadikult selles asjas.

Brofs küsis uuesti, kas walitus siis tõesti midagi ette wõtta ei saanud selles asjas.

Töölise partei liige Mac-Kinder pani walitsusele küsimuse ette, kas on see tõsi, et nõukogude walitus pakkus Ingliise walitsusele tasuks teist sisseeadet, rewolutsiooni ajal hukkaannud asemele.

Chamberlain wastas: „Mina ei tea mingisugusest ettepanekust. Mina tean ainult, et nõukogude walitus ei annud tagasi saatkonna sisseeadet.“

Endise Wene walitsuse rahade konfiskeerimine.

Töölise partei liige Wardi Johns küsis kaubanduse ministrit, kas konfiskeeris Ingliise walitus need endise Wene walitsuse rahad ja warandused, mis olid Ingliise pantades, ning kui jah, kas kawatses siis Ingliise walitus jels abinõusid tarwitusele wõtta, et seda raha jagada nende Briti alamatele, kes awaldawad rahalisi nõudmisi nõukogude walitsusele.

Rahaministri abi wastas selle pääle, et need rahad ei ole Ingliise walitsuse poolt konfiskeeritud ja juhib Johnsi Ingliise S. R. W. Liidu kaubalepingu 10. punkti juure.

88.000 Wene walget.

Londonist, 21. mail. Saadik Hoff küsis, kas lubab walitus wenelelastel edasi Inglismaale jääda, kui ei täidu Ingliise-Nõukogude 1921 aastal tehtud kaubaleping.

Selle pääle wastas sseeminister Hicks, et tema arwates ei ole need 88.000 wenelelast, kes elawad Inglismaal, sugugi huwitatud ega ka wastutawad kaubalepingu eest, sest suurem osa neist elas juba enne sõda Inglismaal.

Töölise partei liige Mac-Kinder küsis, kas on see tõsi, et enamus neist wenelelastest on „walged aga mitte punased.“ Wastust selle küsimuse pääle temale ei antud.

Sääl, kus walitseb Zankow...

Nus kommunistide kohtuprotseßis Sofias.

Wiinist, 21. mail. Sofias algawas Nikolajewi ja teiste kohtuprotseßis, keda süüdistatakse kommunistide warjamises, on tunnistajateks kutsutud 30 inimest, nende hulgas ka surma mõistetud Fridman. Proturöör nõuab kõige süüalustele, prantslane Marle wälja arwatud, surmanuhtlust, kuigi mingisuguseid materjale süüdistuseks pole.

Pääsüüdlane Nikolajewa, kes kuulus oma häätegevuse poolest, teatas, et ta inimese armastuse tunde põhjal tõi oma korteri haawatud Fridmanni. Kohtuprotseßis kestab mitu päewa. Süüalused meesrahwad tunatse kahtsaali rasketes aselates.

Kaitsepolitsei järjekorraline manööwer.

Wiinist, 21. mail. Bulgarias kestab edasi kommunistide ja talupoegade ühise liitmete arreteerimised, keda kaht-

lustakse kommunistide poolehoidmises. Wiimastel päewadel arreteeriti palju üliõpilasi ja gümnaasiumi õpilasi.

Kaitsepolitsei teadete järele olla Waras Wene mootorpaat kinni peetud, kelle kapten teatas, et ta oli sunnitud reisirjate — wäsurewolutsionäride poolt Sewastopolist Warnasse sõitma.

Bulgaariat on kardetaw sõjariistutada.

Roomast, 21. mail. Mussolini tähendas, et nüüd on Bulgaaria walitus mäsajatega walmis saanud. — Kui see nii ei ole, siis ma kardan, et kas ühise ainult sõjalise jõuga seisutorda päästa saab. Peab igatahes selle eest hoidma, et Bulgaaria ei muutuks enamuse kodukoldeks Balkani poolsaarel.

Kuid ühes sellega peab hoiduma Bulgaaria edaspidisest sõjariistutamisest, mis wälja wõib kutsuda Balkanitel uue sõja.

Marokko sõda.

Riifide üldine mobiliseerimine.

Pariisist, 21. mail. Marokkist teatatakse, et Abd-El-Kerim organiseerib energiliselt jõudusid pääletungimise jattamiseks, ning kuulutas Riifi ja Dscheballi ümbruskonnas üldise mobilisatsiooni wälja kõigile, kes suudawad sõjariistu kanda.

Järelepärimine sõjalise tegewuse üle.

Pariisist, 21. mail. Sotsialist Renaudel ja kommunist Dorio andsid parlamentis järelepärimise sõjalise tegewuse üle Marokkos.

Poola paanid hirmul.

Warsawist, 20. mail. Arutades Strejemanni wiimast kõnet, teatab „Warschawjanka“, et see kõne tähendab Poolamaale sõjakulutamist.

Kuidas walitseb Painleve.

3ffa samas sihis.

Pariisist, 21. mail. Grenoblis wäljaastudes teatas Painleve, et walitus saab sedasama poliitikat jattama, mis eelmine walituski ja mis kindlustab Prantsusmaa julgeolekut Euroopa julgeolekus.

Sirmstate sõdade eel.

Selgeiswob kümme aastat peawad kas rahu Euroopas kindlustama ehk tooma hirmsaid sõdasi. See on tähtaeg, mida ükstei riigimees ei tohi filmist lasta, kui ei taha turjatigiaks olla.

Pressi wälja maksufid.

Puudutades rahanduse wäljawaateid, Painleve teatas, et Prantsusmaa laen ripub ära tema eelarwe karmist, halastamata ja wastuwaiblemata tasakaalust.

Marokko kallale.

Edasi kutsus Painleve üles kõiti „häid prantslasi“ walitsuse poliitikat Marokko küsimuses toetama, mida kerge omale ette kujutada, sest asi seisab siin nende abinõude teostamises, mida eelmine walitus algas.

Sääljuures tähendas Painleve, et walitus toetab täielikult neid abinõusid ning wõtab wastutuse oma pääle. Sest tõepoolest samal filmipilgul, kui Herrioti walitus lahkus, maršal Liote (Prantsuse ülemkommissar Marokkos) palus abi, järsku meie piirialasse tunginud riifide jalkade vastu, kes ümber piirasid meie wahipostid ning ahwardasid Fezi.

Soe pesa.

Sotsialistid ja fasisid Genfi konverentsil.

Pariisist, 21. mail. Genfis awati Rahwasteliidu tööbüroo rahwuswaheline seitsmes konverents. Juhatas Tšehi-Slowaakia wälisminister Beneš. Teada terwitas „töölise jaadikute“ nimel Amsterdami Internatsionaali täideaatwa komitee presidiumi liige Belgia sotsialist Mertens.

Nühm töölisi protesteeris Itaalia fasisid Rossoni konverentsile lastmise vastu. Rossoni teatas, et kui tema wastu protestid edasi kestawad, siis astub ta wälja tähtsa teadaandega.

Selweetia ajalehed tähendawad, et ta sellega tahtis järgmisi wõltsida: Genfis wiibiw Itaalia jaatkond (kita hulka arwatud ka Itaalia sotsialistid) jai Mussolinilt käsu Rossoni toetada. Kui aga nende ettepanek tagasi lükatatse, siis peawad kõik Itaalia jaadikud Mussolini käsul istangult lahkuma.

Turkmenide mäs Berrias.

Teheranist, 21. mail. Pääle walitsuse aeroplaanide pommitamist taganeid turkmenid Buldinkurdist. Ühendus Meschediga on katkestatud. Teheranist on saadetud Meschedi piirkonda sõjawäe osad, automobiilid ja suurtükid.

Kulujutud Painleve lahkumiseft.

Pariisist, 21. mail. Kigumad kuulutud, et Painleve-Caillaux kabinetist asemele astub Herriot-Blumi kabinet. Sotsialistid on äärmiselt rahutud Caillaux poliitika pärast ja soowivad Herrioti kabinetist oja wõtta.

Wene kooperaatorite arreteerimine Rumeenias.

Brasagast, 21. mail. Rumeenia kaitsepolitsei arreteeris Beltsis ja Sorokos 40 Wene kooperaatorit, kes püüsid eraldada küla kooperaatiivisid Rumeenia feiskkooperaatiivis, kus walitseb ennenägemata waras ja rõõwimine.

Arreteeritud süüdistatakse „walitsuse tegewusele wastuhakkamises“.

Professor Grassi surm.

Roomast, 21. mail. Roomas juri professor Grassi, kes tuntud oma töödega parasitoloogia alal.

Wõitlused „ilma kaotusteta“.

Niimoodi oli tarwis neile Fezi mine-mise tee kinni panna. Toetuswõed, mis juba eelmise walitsuse poolt selleks ette walmistatud, jaadeti võimalikult kiiresti minema. Fezi tee jai riifidele kinni pandud ja pääletungiwad riifid paisati kuni meie maaala piirideni. Praegu peetawad lahingud ei too endaga kaasa meile mitte raskeid kaotusi, nii kui seda püütakse mõnede walelikude ja moonutatud sõnumite waral teha.

Kindel rahu suurtükide abil.

Wõitlustel Marokkos ei ole sihis asu-maid laiendada. Meie tahame ainult sunnida rahu austama selleks, et lähemas tulewitus kindlat rahu jalale seada. Meie ei taha ühti jalatäit maad wäljaspool meie maaala piire ning oleks kuretoeks ohwerdada selleks ühtegi üleliigset inimest. Meie sõdurid pole sõdijad, waid on Prantsuse tsivilisatsiooni kaitsejad.

Soiawad kapitalistide taskuid.

Sõpüks tähendab Painleve, et walitus kawatses teostada sotsiaalseid reforme, kuid peab hoidma siinjuures juurte rahandusliste ohwite eest. Edasi teatab, et walitus kawatses läbi wiia terve rida administratiivseid reformisid, uuendada sõjawäe organisatsiooni, luua ühtlast kooli ja uuesti sisse seada walmimise ringkondade järele.

Austria etendab reakttsioonis jandarmi oja.

Wiinist, 21. mail. Wastuseks täna hommikustes ajalehtedes ilmunud wälisministri Mataija kõne pääle Wiini ajaleht „Arbeiter Zeitung“ (sots.-dem. partei hääleandja) awaldas kirjatüki päälkirja all: „Austria etendab reakttsioonis jandarmi oja“.

Kirjatükk kritiseerib terawalt Mataija teadaannet, eriliselt seda oja, mis puudutab nõukogude forda.

„Pis on asja Austria ministril Wene-maal walitjewa forraga. Kuidas julgeb wäitje riigi minister end segada wälisriigi ssemistesse asjadesse, wäljaastudes jannaste teadaannetega. Kommunistlik forb ei meeldi meile. Kuid Horti forb Ungaris, Mussolini forb Itaalias ja Zankowi oma Bulgaarias on meile veel enam wihtamise wäärt.“

Nähtawasti seisab Austria riigi walitsuse ülesanne selles, et Wäitani töörists-tana kaitstes kõigi maade katoliku waimulikkusid jääl olewate walitsuste wastu. Meie wõitleme Wiini politsei kõigi Euroopa wäsurewolutsionistide walitsuste jandarmiks muutmise wastu“.

3ffa weel uurhwad.

Berliinist, 21. mail. Baaßeli „Vormärts“ teatab, et Helweetia ameti-ühisuste liidu komitee otsustas Amsterdami Internatsionaali poole ettepanekuga pöörata, jaata S. R. W. Liitu komisjon olulorra järeleuurimiseks. Sellesse komisjoni peab kuuluma eriline Helweetia jaatkond.

Meie asjadesse ärge segage.

Wiinist, 21. mail. Nõukogude esitus Wiinis pööras Austria wälisministri poole märgukirjaga, kus kinnitab ringkirja jaamist Austria wälisministri Mataija kõne teksti juurelijandusega.

Märgukirjas teatatakse, et S. R. W. Liidu esitus on sunnitud awaldama seda kõnet nõukogude walitsusele.

Uued arreteerimised Tallinnas.

Tallinnast, 21. mail. Weel arreteeriti kehtijuhise kolm kaastöölisi. Kõik kolm on Eestimaa alamad. Neid süüdistatakse kommunistliku parteisse kuulumises ja ühenduse pidamises Kominterniga.

Meile ei ole kardetawad kapitalismi kelkimised.

Meid ümbritsewad kapitalistlikud riigid on oma laimamise fuurtükkidega meie pihtra marulise tule awanud. Selle sõjakäiguga on ühinenud muidugi meie „wanad tuttawad“ — mitmet liiki sõjaid. Need esinewad prohvetidena ning kuulutawad ette lähedat kadu nõukogude riigile, kes ühesi „taganewat“, „oma seisutõhtasid käest ära annab“, „kapitalismile tagasi läheb“ jne. Kuid asi ei seisa mitte selles, et meie „taganeme“ ehk oleme „teel taganemise poole“. Asi seisab selles, et meie iga aastaga kasvame, majanduslikult ja poliitiliselt kõweneme, sõjalismi leeri kindlustame, mida muidugi kodanlus rahulolewasti näha ei wõi, tunnistades awalikult, et „enam-lased latendawad oma mõju maatera paljudes osades.“

Meie kindlustame kindlat ja dieiti töölise ja talupoegade liitu, mis pandiks on meie lõpuniõnnusele.

Ja kui palju rahwuswaheline kodanlus ka ei hullustaks, misjulgust mustuse loopimist ta ka wälja ei mõtleks, misjulguste ultimaatumitega ta meid ka ei ähwardaks, ei suuda ta ometi meie edaspidist kaswamist ja arenemist takistada. Meie kindlustame oma majapidamist, meie kindlustame oma riigi kaitsemise wõimet, muutes seda juurepääsemata proletariats kindluseks. Misjulguseid lugulaulusid wõhemelased ka wälja ei mõtleks töölise ja talupoegade liidu lagunemise, meie „kaotusest“ ja „taganemistest“ ühenduses nõukogude riigi poolt mõdetud kurjaga uue majanduse poliitika arenemiseks maal — kindlustame meie kindlalt poliitilist ja majanduslikku sidet linna ja maa wahel, kõrwaldades neid wastolusid, mis muidugi olemas on töölise klassi ja miljonite wäikeomanikkude — talupoegade wahel. Üleliiduline kongress kinnitas kõiki walituse samme, mis juhitud meie küla walmistawate jõudude arendamiseks, mis tarwilikud on sõjalistliku ülesehituse huwides.

Meie poliitika pöörde mõte maa suhtes seisab selles, et meie talupoegade suhtes laiemalt hõltsame tarwitama uut majanduspoliitikat, mis nelsa aasta kestwusel ennaft täielikult ja terwelt õigustas. Niiki juhtiw proletariaat on nii poliitiliselt kui ka majanduslikult huwitatud sellest, et kergendada kõike töötawate riistade seisutõhta, kaasa aidata küla kestmistele ja tehewamatele riistadele nende edasipildumistes oma majanduse kui ka poliitilise ja kultuurilise taapinna tõstmise alal.

Sm. Kamennow oma aruandes üldliidulisel nõukogude kongressil walgustas neid abinõusid, mida nõukoguwalitlus talupoegade majapidamise suhtes tar-

Kolmas üleliiduline nõukogude kongress.

Punase sõjawäe seisutõr.

Sm. Frunse ettelanne.

Neli aastat on möödunud sest ajast, millal nõukogude kongress wiimast korda kuulas ettelannet Punasest sõjawäest. Terwerida sügawaid muutusi tema elus, organisatsioon, sõjawäeõppuse wiisides ja tingimistes on selle aja wäljel üle elatud. Kõik on, kui ütlen, et kodusõja aegsest sõjawäe juurusest — 5½ miljonist oleme üle läinud rahuaegse sõjawäe suuruse 562.000 inimese päale.

Sm. Frunse näitab, kuidas Rumeenia, Poola ja Gestiina endi sõjawägesid tõwendawad ettekäande all kui sõjariistatime ka meie. Igasugused sarnased jutud nõukogude liidu sõjariistutamisele on meie waenlaste kuritahhusteks wäljamõeldusteks.

Sõjawäe teenistuse päämise seaduse siisu — kõneleb sm. Frunse — seisab selles, et tegelik sõjateenistuse aeg Punase sõjawäe ridades määrati kindlaks 5 aasta päale. Tegelik sõjateenistuse aeg on 2 a., kuna 3 aastat loetakse punawäelase puhkust oleku ajaks. Päale selle loetakse kõik, kes tegelikult wäiteenistuse aja läbi teinud, tagawara wälke kuni 40 a. wanaduseni.

Meie sõjawäe sõjiaalne koosseis on järgmine: talupoegi 84 prots., töölisi — 11 prots., muid — 5 prots.

Komandöride koosseis on: talupoegi — 56 prots., töölisi — 12,3 prots., muid — 23,7 prots.

Meie jõudsiime selleni — kõneleb sm. Frunse, — et kogu meie Punase sõjawäe pää koosseis töölisest ja talupoegadest. Sõjaasjandus ajub täielikult ja terwikuna tõrahwa kates.

Allatriiputades meie sõjawäe kultuurlist kaswu, sm. Frunse tähendab, et see omatõrda on määratult kultuurjeks jõuks külas. Talupoegade poolehoidmine ja austus kaswab alalõpmata meid komandöride ja poliitiliste koosseisu wastu.

witusele on mõtnud ja lähemal ajal tarwitusele mõtab.

Need abinõud kindlustawad talupoja majapidamist. Nad on sihitud selle poole, et kõrwaldada neid wastolusid, mis seni olemas linna ja maa wahel, et kindlustada poliitiliselt ja majanduslikult sidet töölise ja talurahwa wahel. Selle liidu olemasolu juures ei ole melle kardetawad mingisugused sopapildumised ja ultimaatumid waenlaste leerist ifegi sarnased juhtumised, kui kapitalism sopapildumistest ajub tegewuse juure, awalikult waenuliku tegewust awalab S. N. W. liidu wastu.

Sm. Frunse iseloomustab meie õhu ju mere laewastiku:

Balti ja Musta merede laewastikud, komandöride koosseis, laewade korrapärase, meesondade taktilise ettevalmistuse mõttes praegusel korral ei anna alla sugugi ei millegi tsaari laewastikule.

Meie wõime kindlad olla, et merelaewastik on kuuwamaa Punase sõjawäele ja Punase õhulaewastiku jõududele tugewaks täienduseks ja jõuks.

Kõneledes Inglise merelaewastiku külas käigust Balti merele, sm. Frunse teatab, et tema arwates Inglise merelaewastik wõiks oma jalutuskaiguls walida mõni kauge murt.

Kuid ma teatan — räägib sm. Frunse, et meie poolt ei tehta taktistusi Inglise laewastiku wastuwõtmiseks, kui ta küllaljena meie jadamatesse, siia juure ka Leningrad arwatud, jõidab. Kuid samal ajal meie ütleme endi punastele Balti mere-meestele: „Sõbrad, hoolitsege selle eest, et see, kes tahab korraldada jalutuskaiku, mida Inglise laewastik toimetab 1919 a. Kroonlinna seinade alla, leiaks eest kõige palawama wastuwõtmise!“

Peatades meie sõjatõõstuse seisutõrta juures sm. Frunse näitab, et wõime kindel olla selles asjas juba mõnesuguste edu-jaatutustega.

Meie töowiljakus ulatab üle ennesõja-aegse normi. Teaduslik-uurimise ja konstruktore organisatsioonid, eriti aero-dünaamika institut prof. Tshapigini juhatusel oma wäärtuslikkude ülesleidustega aitawad tõwendada meie liidu kaitsewõimist.

Tarwitan juhtumist, et allatriiputada kõigi meie teemiterite kõrgeid teeneid, kes ühise tööga, ühise perena ühes tõrahwaga tõstawad meie kultuuri ja tõwendawad meie sõjalist tugewust.

Ma mõtlen — lõpetab sm. Frunse — et ma ei effi, kui ütlen, et kui mõnel tuleb himu päale proowida täägiga meie nõukogude maja kõwadust, Punane sõjawägi näitab, et nüüd on wõrdlemisi raske seda maja purustada, waid wõib teda laiendada uute nõukogude juureehituse teel. (Tormilised kiiduwahelused).

S. N. W. liidu walituse koosseis.

21. mail peeti S. N. W. liidu kolmanda kokkutule sekkäidefaatwa komitee esimest istangut. S. N. W. liidu sekkäidefaatwa komitee esimeesteks waliti sellimehed: Kallinin, Petrowsti, Tshernjatow, Mufabekow, Mitakow ja Jaisulla Goshajew.

S. N. W. liidu sekkäidefaatwa komitee sekretäriks waliti sm. Jenukidse.

S. N. W. liidu sekkäidefaatwa komitee presiidiumi waliti 27 inimest, sellimehed: Stalin, Kamennow, Kallinin, Tomski, Tshurupa, Smirnow, Rudjutat, A. Iwanow, Tshjubari, Lufashin, Ahun-Babajew, Atabajew, Andrejew, Uglanow, Kulbischerow, Ströpnit, Staroi, Tshataja, Kufchajew, Zembotimow, Shilunowitsch, Petrowsti, Mitakow, Tshernjatow, Mufabekow, Jaisulla Goshajew, Jenukidse.

S. N. W. liidu rahwafommisjaride nõukoguse waliti: esimeheks sm. Rõfow, esimehe asetäitjateks sm.: Kamennow ja Tshurupa, wälisajjade kommisjariks — sm. Tshitsherin, wälislaubanduse kommisjariks — sm. Krassin, sijelauanduse kommisjariks — sm. Scheinmann, rahanduskommisjariks — sm. Sokolnikow, töökommisjariks — sm. Schmidt, posti- ja telegraafi kommisjariks — sm. Smirnow, sõja- ja merewäe kommisjariks — sm. Frunse, töölis-talupoegade inspeksiiooni kommisjariks — sm. Kulbischerow, teebetommisjariks — sm. Rudjutat, kõrgema rahwamajanduse esimeheks — sm. Dersghinski.

Liidu nõukogu presiidium.

Petrowsti eesistumisel peeti ära S. N. W. liidu nõukogu uue koosseisu esimene istang. Jenukidse ettepanekul waliti liidu nõukogu ühel häälel presiidiumi: Tomski, Tshurupa, Smirnow, Rudjutat, Iwanow, Tshjubari, Lufashin, Ahun-Babajew ja Atabajew. Presiidiumi liikmete kandidaatideks: Kufeljew, Kurski, Dogadow, Komarow, Kaganowitsch, Abartjunjan, Agamali-Dglõ ja Adamowitsch. Sekretäriks waliti sm. A. Iwanow.

Rahwuste nõukogu presiidium.

Sm. Tshernjatowi eesistumisel peeti S. N. W. liidu uue rahwuste nõukogu esimest istangut. Rahwuste nõukogu otsustas oma koosseisust walida S. N. W. liidu sekkäidefaatwa komitee juure 9 liiget ja 6 kandidaati.

Presiidiumi liikmeteks waliti: Andrejew, Uglanow, Kulbischerow, Ströpnit, Staroi, Tshataja, Kulbischerow, Zembotimow ja Shilunowitsch. Rahwuste nõukogu sekretäriks waliti Kulbischerow.

Sellimehed punawäelased,

kirjutage kuidas elab ja töötab meie Punane sõjawägi. Awaldades „Edasi“ kirjeldusi Punase sõjawäe elu kohta, loome sideme punaste sõdurite ja tõrahwa wahel.

Wäike weste.

„Estonia“ asunduse imelikudest asjadest.

Täna jain „Estonia“ asunduses elawa sõbra käest kirja. Kirja on küll ifitlik, on minule määratud, kuid teate ajakirjanike asja, kui midagi huwitawat — ei saa seda oma taga pidada. Nii ka praegu. Arwan, et kirjas etteotud tüübid ja nende tegewus „Edasi“ lugejate laia ringkonda huwitab ja nad mulle kirja awaldamise eest ifimehel wõimalusel patfi lõwamata ei jätta.

Kulla tindiraislaja!

Meie asunduse kooperatiivist olen julle juba kirjutanud. Asjata oleks kirjutada kooperatiiooni tähtsusest: seda pead ise paremini teadma. Täna tahaksin iseloomustada weidi küla tegelasi, nende tegewust, fihite, püüdeid jne. Walisin selleks meie kooperatiivi esimehe abi Hanju (priinimi ei ole julle ju wiist tähtis).

Hans on meie kooperatiivi esimehe abi juba aastat paar. Selle aja wäljel on ta siin wiist õige palju tööd ära teinud. Ma ütlen w i s t, sest Hans waatab koha päale kooperatiivis ainult kui koha päale, mis iga 1. ja 15. kuupäeval palga kindlustab. Ega muu ju nii tähtis ei olegi! Ega jaadab ta aga muul wiisil mõbda. Rahwas teab kõnelda, et ifegi mingisuguse

poliitilise organisatsiooni liige olewat ja see organisatsioon töötawat kufagil wäljamaal. Kuipalju fiin tött — ei tea. Tõdolu on aga see, et Hans tihti asundusest „väljajõutust“ ette mõtab ning enne sarnaseid jõutust ifka tähtsa näoga ringi käib...

Muude kohustuste kõrwal mõttis ta oma päale kord ka meie seinalehe toimetustelime kohustust. Rawa ta meie juures olla ei saanud, sest warsti ütles ta awameelselt, et tema peab ennaft wanaks kirjanikuks ning seepärast peab kirjutamise eest ka wastawat tasu saama. Selle „wastawata tasu“ fiilbi all seadis ta aga sarnased tingimused üles, mille täitmine oleks tähendanud Hanju poolt kirjutatud iga rea eest ligikaudu puuda wiija andmist. Ei aidanud meie seletus, et seinaleht kufagilt siisestulekut ei saa — Hans jäi oma juure ja ei kirjutanud meile enam ridagi... Kuid egas Hans sellepärast kirjutamist ei jätta. Kirjutab paar korda kuus naabri asunduse seinalehele. Säälsed poisid korraldavad erilisi forjandusi talust-tallu — mis siise tuleb, see Hanju tasku honoraarina läheb...

Nii elas Hans, kuni äkki wend Jaan talle külla ei tulnud. Jaan oli kufagil juurlinnas mingisuguse ajutuse agent, kes päale mingisuguse operatsiooni luhtaminekut wenna juure puhkusele sõitis. Wähe-nii ütles ta efialgu ning lijas juure, et „Estonia“ asundusesse ainult mõned päewad jääb. Päewadest kaswajid aga warfi nädalab ja ifegi kuu, kuid Jaan puhkas

ifka edasi, kui seda puhkamiseks arwame, et ta alati ringi luuris ja midagi haudus (nagu ta ife Hanjule ütles). Selle juures piilus ta alataja ümber ja häda sellele, kes Jaanile kuidagi wiisi filmi puutus. Kõhe lendas Jaan nagu kuul walla militfionääri juure ja sundis kõige tõffjema näoga, et see protokolli kirjutaks Jaanile filmapuutunud ifitu päale, kes teda tappa olla tahtnud. Militfionäär oli esmalt kohkunud ja mitte asjata: „Estonia“ asunduses äkki tapmine kättemaksuse alusel — ega see nalja asi ole! Kui Jaan aga iga päew ja mõni päew ifegi kats korda militfionääri juures protokolli tegemist käis nõudmas, sai wiimane asjast aru ning mõistis kellega tal tegemist on...

Pagana argpüks on Jaan!

Selle kinnituseks toon weel ife wäike, kuid ifeloomulise näituse.

Meie asunduses on ka oma klubi. Enne 1. maid kaunistasime meie selle ruumifid, seadime üles hüüdfõnu jne. Et wiimafel ajal, nagu sa ife tead, nii paljugi spetsi (nää, mina maamees tarwitan ka uufi sõnu) on, kes tegewuses leninismi moonutamifega ja igasuguste sõnademulina jahwatamifega, siis seadime otse uffe kohta hüüdfõna: „Halastamata mõitlus igasuguse leninismi moonutamifega wastu“. Riipea, kui Jaan aga seda hüüdfõna märkas, keeras ta jalamaid ümber ja ütles ilma tagafiwatamata, et ta enam oma jalgagi klubisse ei pista, sest see hüüdfõna olewat just tema narrimifeks sinna üles pandud.

Roh, mis sa nüüd selle kohta ütled!

Kuid wähe sellest. Warfi jaine kuulda, et Jaan enese ümber kogub kõiki neid, kes kord Gestiise mõlewad jõita ning ifegi mingisuguse organisatsiooni moodustanud, kus maffew kõige kindlam suupidamine ja liikmemafud (wiimafe päale pandud ifeäralist tahelpanu — paremaks liikmeks olnud ife, kes cohlem liikmemafu malsnub). Et Jaani arwates see organisatsioon küllalt tugew olnud, seadnud ta warfi ka „poliitilise tegewusprogrammi“ kofku ja efinenud sellega oma organisatsiooni koofolekul (wiimast peetud muidugi jalaja B. metja jämedate tüwebe wafel). See „tegewusprogramm“ seisnud kahest punktist koos, mis järgmifed olnud:

1. Estonia asundusest läbi jooffew Tanti jõgi tuleb kuimaks pumbata ja selle põhja herved kildida.

2. Asunduses ilmuv seinaleht tuleb kinni panna ja uus leht organisfeerida, mille täistäitmine Hanju hooletks jätta.

„Tegewusprogramm“ mõeti konwerentfil muidugi wastu. Programmi esimeist punkti pidi teostama Jaan, kuna teife punkti teostamine Hanju, kui „kirjamehe“ hooletks jäeti.

Et efimehe punkti läbiwiimifeks aga rohkesti jõudu tarwis läts, mida organisfeerida mõis ainult seinalehe kaudu, siis saadeti Hans hariduse ofakonda teift punkti läbi wiima. Arwati, et kui seinaleht Hanju käes — küll siis pilapääle jõe tühjats pumpamifeks ka inimesi organisfeerida jaab.

Nõutogude maalt.

Punase Lipu ordeni ühiskond.

Uurali oblasti täidesaatev komitee pööras üliõpilastele ja töölisklassidele komitee poole ettepanekuga 9 Uurali töölisklassi annetada Punase Lipu ordeni nende erilise tööarmastuse, teadlikkuse ja kõrge tööviljakuse eest.

Endine Potemkini lojs.

Selaterinooslaamis awati endises Potemkini lojs pidulikult puhkema töölisklassidele ja talupoegadele mahutu wuuega 270 inimesele.

Tatshistani päälina laiendamine.

Sõhmatel pöowadel pannakse siin uuele linnale nurgakivi. Neli maja ehitatakse Euroopa moodi — revolutsiooni komitee, partei büroo, rahwakomissariade nõukogu, keskkõrgehariduse komitee, rahanduskomissariaadi ühiselumajad.

E. N. W. Liit — meie kodumaa.

Sotsiaalpoliitilise teatatakse, et mõnest sajast Türgi sõjavangist awaldas soowi kodumaale tagasi jõia ainult üks isik. Ülejäänud teatatakse, et nende kodumaaks on E. N. W. Liit.

Einogooi afemele — klubi.

Voltaawa linnandukogu otjastas parteitute Suudi töölisklassi konverentsi otjuse põhjal sinogooi juurt saali muuta alalist konverentside, nõupidamiste ja kongresside saaliks.

Kirikumaad töörahwale.

Põllutöö komisariaat andis lohtade päale korraldused, milles nõutakse lohe töörahwale üle anda need maad, mis waremalt said maatagawaradest antud kiriku tarbeks. Maad antakse tagasi nendele ühiskondadele, kellele waremalt nad ära wõeti. Nii oli niimoodi kiriku alla wõetud 700 tuhat tiinu maad.

Need kirikumaad, mis enne ärawõtmist olid erastatud, antakse edasi talupoegade wastastiku abiandmise komiteedele ühiskondlikeks kasutamiseks. Ühiskondlikest maadest kaugele seiswad maatükid peawad üle antud saama riigi tagawaradesse.

Ukrainaline kiriku kongress.

Harlowi teatatakse, et jään awati ukrainaline kiriku kongress. Kohale jõudsid ka Konstantinopoli ja Antiochia patriarhide esitajad.

Kongressile kutjuti Tihoni kiriku organisatsioonid esitajad.

Kongressi ees seisab läbi arutada terve rida küsimusi, nende seas ka kiriku ukrainlaste küsimus.

Wõlgade tasumine rahwuswahelisele büroole.

Mõistude ja kaalude koda sai rahwamajanduse nõukogult 150.000 franki liikumajade aramatsmises mõistude ja kaalude rahwuswahelisele büroole Pariisis 1922—25 aastate eest.

See summa wiiatse üle täiediguliku jaadiku jn. Krasni kätte Pariisis meie wõlgade katmiseks.

Hariduse osakonnas seletas Hans pikalt ja laialt seinalehe tähtsust, kriipsutas alla praeguse seisundile puudusi ja noris, nagu fant laadal, luba uue seinalehe wäljaandmiseks. Hariduse osakonna juhataja küsimuse päale, mille pärast siis wana seinaleht dieti halb on, tähendas Hans hüsteeriliselt:

— Warastab, warastab, kurat! Mõistelge ometi — wõtab uue uue sõnumid „Prawda“ ja mujalt ja ei nimeta hallitatti! Teeb Wene elu kirjeldustest Gesti elu kirjeldused ja ei nimeta endist autori, — mõistelge ometi, see on ju... see on ju... Tuglase arwates, häbematus! Waadake siia aga neid luuletusi, mida ma uude seinalehte tahan lasta — hoopis teine tubat! Lugege, kas wõi järgmist:

Ma jälle püha Gesti pinda
Wõin terwitada koduteel
Mul rõõmul laeneta rinda
Sa paneb kallid koduteel...

Seks palun kõrgemat mull anda
Mu teele jõudu, õnnistust
Et leel mul itka täidaks rinda
Et waim ei tunneks wäsimust.

Haridusosakonna juhataja muigas ainult ja tähendas, et on olemas faks asja — kodanlik ja proletarne kirjandus. Hanju luule olewat tüübilisem kodanluse waimusunnitus, kuna wana seinaleht proletarne kirjanduse waimus ilmawat. Seepärast on ka arusaadaw Hanju jampsimine kirjanduslikust wargusest — tal on wõõras proletarne kirjandus, täiesti tund-

Wida on riiklik finnitus teinud küla finnitamiseks.

Riikliku finnituse kolmeaastast tööd wõib nimetada talupoegade kolmeaastase finnituse töös. Kogu töö rastuse keskpunkt oli loondatud küla finnitamisele.

Riiklik finnitus alandas kolme aasta jooksul järjekindlalt finnitustamist. 1924—25 aastaks määrati kindlaks sunduslik tule wastu finnitamise maks, mis keskmiselt kolmeneljandikku wõhem on enne sõjaajast fensitwomaksust. Kui waadelda ühtkiut kubermangusid, näituseks Kijani ja Penja, siis on siin maksud 2—3 korda wõhemad fensitwofinnitustamist.

Tariifide wäljatõstmises toimetab riiklik finnitus dieti, miline ei olnud kättesaadaw endise fensitwofinnitusele.

Raioonides, mis tule läbi kannatada said, alandati järjult tariife, kuna sellewastu raioonides, mis tule all ei kannatanud, tariifi juurendati, kuid mitte juurelt.

4. aastal wiidi faks kergendused kehwmatele talupoegadele. Käesolewal aastal on finnitustamist wabastatud 1.700.000 majapidamist.

Kehwmatele majapidamistele tehti finnitustamist alandamist osalt 50%, osalt 20%. 50% alandust said 500.000 majapidamist ja 20% 4¹/₂ miljoni majapidamist, j. o. üks neljandik aja üliõpilistest talupoegade finnitustamist majapidamist.

Palju oli waielusi: mis on parem — faks sunduslik ehk wabatahtlik finnitus.

Keege talupoegade kirjasaatja Seremento kirjutab järgmist: Mis puutub wabatahtlikku hobuste finnitamisesse, kus tuleb maks 7—8 rubla 100 rubla päält, siis ei ole see talupoegadele fugu kättesaadaw.

Sunduslikku finnitust talupoegadele ei ole meie kubermangus faks wiidud, mis äärmiselt halwawalt mõjub kehwmate majapidamistele päale, sest et jõudab talupojad oma hobuseid ei lae wälja lõppeda ega wananeb. Nad wiitwad hobused turule ja müüwad seda kehwmale, sest et hinna tõttu on see kehwmale kättesaadaw, kehwmil töötas hobusega niitama, kuni see wälja karmas, paremad hobused ei ole aga wõimalik kätte saada.

Sel põhjal annab end tunda loomatoidu puudus, kariloomade wäljasuremine, mis kõige rohkem lasub kehwmate majapidamistele päale ning faks läbi saawad kehwmate majapidamised veel enam laastatud.

Seepärast tuleb riiklikul finnitusel wõtta farnane kurss, et maksma panna külas sunduslikku hobuste finnitust. Wille järele alandada maksu wabatahtliku finnituse päält.

Külast lostawad farnased hääled. Siis kui riiklik finnituse osakond kaitseks sunduslikku finnitust, rääkis mina sedasama, et need, kes tahawad külas wabatahtlikku finnitust, unustawad kehwmate ära ning tahes ehk tahtmata kaitsewad ainult rikaste huwifid.

Wõlgeulijed ja kehwmate waiawad meie külas sunduslikku finnitust, seda enam nüüd,

mata wiit autori seadus, eriti paragrafw Nr. 4... Soowitas seda läbi lugebda ning järele mõitelda ka Anatole France mõtteid selles küsimuses...

Norus päaga, nagu märjaks kastetud faks, lonkis Hans hariduse osakonna kantseleisti wälja. Rojas ootas teda Jaan, kes tulejat küsiwalt filmadega puuris.

— Kuhta lats, — ütles Hans lootusetult, jutustades lähidalt, kuidas hariduse osakonna juhataja talle „pääpesu“ andis.

Jaan wahtis tütt aega talle tummalt otja, hakkas siis Hansu nina all rufitaid wehktima, üteldes selle juures ainult ühe sõna — ees!

Edaspidistest fündmustest mul praegu andmeid ei ole, kuid kajuta oma westete jaoks seegi materjaul ära. Riipea, kui Hansu-Jaani lohta uut materjaali jaan, jaadan jälle.

Minu järele märkus. Minul kästi seda kirja küll materjaalina tarwitada, kuid tulid mõtte päale, et warastan parem selle ära ja lasen oma nime all „Edasise“ — palju fergem ja lihtsam! Wõni asi, kui Hans selle üle jälle ennaft sinifaks wihastab, et teised kirjutawad, tema kirjutuswõime aga kofu on kuitwanud. Arwan, et teie, lugejad, minuga ühel arwamisel olete. — Eks? Kui täiustas ei ole — finnitage seda postkaardi saatmisega „Edasi“ toimetusele, edasiantmises.

K. Dixi'le.

kus praeguste laialiste finnituse kergenduste wõimaluste juures, wabanewad kehwmate majapidamised finnitustamist, kuna nende majapidamised fiksi finnituse alla kuuluwad.

Riiklik finnitus kandis wälja kolmeaastase töö katse. Ekjam seisis selles, et sunduslik külipinna ja kariloomade finnituse küsimus anti kreisi ja ringkondade nõukogude kongressidele otjustamiseks ning hiljem wiidi see üle kreisi ja ringkonna täidesaatevate komiteede täiskogudele, kuhu tõmmati ka walla töölised.

See ekjam wiis riikliku finnituse rahwastahkadele lähemale.

Misfugused on järeldused? Järeldused on farnased, et 350 kreisi wõtsid sundusliku külipinna finnitamise wastu, kuna 26 kreisi sellest loobusid.

Kariloomast finnitastid ära 380 kreisi, 19 kreisi — loobusid.

Hobuseid finnitastid ära 167 kreisi, 7 kreisi loobusid.

Et selgemat pilti saada, on tarwilik ära märkida ka need kubermangud ja kreisid, kus riiklik finnitus ei kawatjenud külipinna ja kariloomade finnitamist faks wiia.

Nendest kubermangudest nõuawad 5 kreisi külipinna finnitamist, 16 kreisi kariloomade finnitamist ja 28 kreisi hobuste finnitamist.

Minewal aastal wiis riiklik finnitus wiie kuu jooksul läbi 4¹/₂ tuhat ehituste finnitamist ning terve aasta jooksul 167 tuhat finnitust.

Wõrreldest seda arwu üliõpilistelt, on see wäikene. Kõnawu aasta on läbi wiidud wiie kuu jooksul 87.435 ehituste finnitamist, j. o. 20 korda rohkem kui minewal aastal.

Üldine kofkumõte kolme aasta jooksul ei ole fuguigi halb.

Riiklik finnitus sai talupoegadelt 36.127 tuhat rubla ja andis tagasi 23.169 tuhat rubla. Aparaat lats kolme aasta jooksul uue algatuse organisierimises maksma 10.728 tuhat rubla, j. o. üks neljandik aja.

Päale oma otjekohete waranduse finnituse ülesannete, ajub riiklik finnitus tulekindlate majade korraldamisele, selleks kaasa aidates, kuidas wõimalused lubawad, niisama kaasa aidates, et küla tulekahju masinatega ja teiste abinõudega warustada.

Wiimajal aastal andis riiklik finnitus küla üle miljoni rubla. See aasta antakse veel üks miljon rubla. Wuidugi on faks miljoni rubla meie suurele riigile wäikene summa, kuid praegusel korral ei ole selleks rohkem raha.

Leningradi teated.

Uute sanatooriumide awamine.

Jumituu esimestel päewadel awatakse Olginos (Oranienbaumist 7 wersta) tiifilise haigetele sanatoorium 80 inimese jaoks.

Kawatsetakse Luuga lähedale selle aasta sees asutada sanatoorium „Krasnoi Wal“.

Kaubafadama laiendamine.

21. mail jõitis Strelna ümbrusesse 25 meheline falk professor Ljahnitski ja insener Barabanowi juhatusel, kelle ülesandeks järele uurida mere randa ja pinda Leningradi kaubafadama laiendamiseks.

Uued walmistuse harud.

Leningradi tehastes kaswab walmistus alataja.

„Lehtabeli“ tehases on asjutud emalleeritud traadi walmistamisele, raadio otstarbeks. Traat, mis seni fiidiga ümber pöimiti, on nüüd emallega kaetud, sellega on traat palju peenem ja tuleb odawam.

„Elektrofila“ ajus erihelst paberist walmistama elektri juhete isolatorit, mis wastawad jenistele portjelaan isolatoritele.

Põllumajandusliku maksu alandamine.

Kubermangu majandusnõupidamise määruse järele arwatatakse Wolhowi kreis põllumajanduse maksu maksimises 5. järku, Dudowa kreis — 4 järku, Leningradi kr. — 7 järku, Wotegorski kr. — 5 järku, Luuga kr. — 4 järku ja Tretski kr. — 6 järku.

Kubermangu majandusnõupidamine otjustas Kijigisepa ja Wodeinopolje kreisidel, nende maksu kehtwuse pärawt, alandada põllumajanduse maksu ühe järgu wõrra, nende määrates 4. järku.

Põpulijelt finnitatakse need määrused kubermangu majandusnõukogude lähemal koosolekul.

Noorte elu.

Noorte töö lohtadel. *)

Töö eestlaste noorte hulgas lähed päew päewalt tähtsamaks, seda tähelepanne, et harwa kus Gesti asutuses on olemas partei ringik, kes ühiskondlik tööd juhiks.

Selle tõttu langewad ka terve rida ühiskondlike ja poliitilisi ülesandeid noorte olgadele.

Et aga selles töös on terve rida puuduseid, wigasid, samuti puuduwad wastawad tööwõimid Gesti noorte hulgas töötamises. Siin on tarwis arastatada ühiskond kubermangudes saawutatud töö praktikast.

Pää tööwõimiks, mida praegn lohtadel tarwitada wõib, on parteitu noorte konwerentside läbiwiimine. Nowgorodi kubermangus igas asutuses, kus farnane konwerents läbiwiidi, loodi ka eestlaste noorte ringid.

Suurt takistust teeb töös walbades Gesti töölisklasside puudus. Siin tuleks neis walbades, kus eestlasi ja Gesti asutused, wäljaeraldada wallakomiteede palgaliste lohtade päale eestlasi, kes muidugi tööd teeks ka wenealaste hulgas. Kubermangudes on tarwis selles alal tööd algada, ühes sellega ka partei koolis meeles pidada, et niisuguseid töölisi lohtadel tarwis lähed. Ühes sellega lihtwbeerifime ära aktiwi puuduse, walmistatime uut aktiwi, mida on tarwis, sest noorte ühingu liikmete arw kaswas wiimase 3 kuu jooksul rohkem kui 50 protjenti.

Tingimata tuleb kasutada lohtadel kreisi kurjusi (курсы-сезды) ringi sekretäride ettevalmistuseks.

Meeles pidades, et maal on 75—80 protj. noorte ühingu liikmeid, on tarwis ümber muuta noorte kuufiri „Säde“ noorte maastöö juhikrjaks. Seda peab tingimata tegema, sest juba ootawad küla noored. Wõiks ka faks korda kuus nummer wälja anda. Jga küla noor saab siis „Säde“ lugema.

Meeles pidades, et töö raskendab asjaolu, kui meie seftioonidel pole mingifugust autoriteeti Wene sm. hulgas ning sel korral on wõimata neid süsimusi läbi wiia. Seftioonid peawad mitte üffi kubermangu komitees, waid ka kreisi ja walla komiteedes omale tööde tingimused looma. Selles on tingimata waja rahwuswahemuste küsimusi läbi arutada üle terve noorte organisatsioonid, fidet pidades omas igapäewases töös kreisi komiteega. Minult sell moel ja mitte teifiti on wõimalik praegusel ajal Gesti noorte hulgas tööd teha, kasutades kõiki töö wõimalusi.

Lohtade soowiks oleks veel kiirendada ülemenemaalse Gesti noorte töölisklassi nõupidamise kofkufutsumisega, et ära otjustada need waljad küsimused, mis igapäewases töös on korjatud aasta jooksul.

D a n s P i l m a n n.

Konofowa noored 1. mail.

(Nurmekunde asundusest, Tweri kuberm.).

Konofowa noorte ühingu ring korraldas 1. mail laialise programmiga pidu-otju, milles konelid 1. mai tähtsusest, Leena fündmustest ja Gesti walgete timulate tegewusest, ning ette kanti mõned etendused. Njawõitjad oli rohkem kui lihawõtte pühade aeg. Kõigil, niipästi noortel kui ka pidukorraldajatel jäi järele häa mulje.

G. W i i b u s.

Säält just nad õpivad.

(Zablouja asundusest, Nowgorodi kuberm.).

Noorte tööd ja kooskäimisi takistawad wanemad inimesed. On ettetulnud, et noored, kes noorte ühingu liikmeks kirjutasid, jäält sunnitud on lahutama.

Wanemad pidage meeles, et meil töörahwa riigis on noortel waja õppida, sest muidu meie oma olukoda ei paranda. Seepärast ärge takistage endi lapsi koosolekutele minemast, sest jäält õpivad nad, kuidas meie majapidamist tõsta.

K a j e l e h t.

Wõtte eestkuju.

(Punase Pustoshi asundusest, Dudowa kr., Leningradi kub.).

Noored wõtawad aktiwselt aja ühiskondlikust elust. Palju on selles oma mõju awaldanud noorte organisatori P. Mältoni energiline tegevus.

Kuid farnas wallas asuwate asunduste Sadobiina ja Domkino noored uinuwad alles raskes talwe uinakus. Neg oleks ka teil uhuullustusest ja kodanlike korra jäänustest wabaneda. Wõtte eestkuju Punase Pustoshi asunduse noortest.

K ü l a s k ä i j a L o o s t e r.

*) Wõttewahetuse järjekorras. Toim.

Timutate Cestist.

Elukalliduse tõus Cestis.

Viimajel nädalal on Cestis tõusnud tähtsamate toiduainete hinnad, nagu nisu- ja rukkijahu, seemnekaerad, kartuli iärklis, siirup, juhtur ja sealih. Dialektlindis see hinnatõrge nemine tollide kõrgeandamisega, kuid veel suuremalt osalt Cesti ärimeeste saagihaanuse suurenemisest. Nii on wäljamaalt sisseveetav nisuja hinda tõusnud 2 protsenti, aga Rotermanni tehas on oma sõreda nisuja hinda tõs- nud 10 1/2 protsenti, Buch ja poja tehas aga koguni 12 1/2 protsenti.

Kapitalistide hääldõna on ju alati ol- nud: kust wõtta jaad, fäält wõta. Ja Cesti walitjus wõimaldab neile seda wõt- miit.

Cesti kaubalaewad seilawad laa- dungi puudusel.

Merekaubandus langeb iga päewaga. Weohinnad on niivõrd madalad, et ka- sulitum juba laewa seista lasta on, kui et ia merel sõidab.

Läinud aastal maffeti laudade stan- dardid weo eest Soomeft — Daani 52—55 Daani krooni, nüüd palutakse kõigest 38 kuni 40. Peab tähendama, et läinud aas- tal laewad kuigi suurt tulu ei toonud ja pea ots-otfaga töötasid. Misjulgust lõpels aga käesolewa aasta merekaubanduse hoo- aeg.

Kaueinat aega seilawad miinifadamas juuremad Cesti purjelaewad „Tormilind“, „Estoonia“, „Priius“ ja teised. Pole ka laadungit midagi wäljamaale wiia.

Uheks laadungi wähefufe põhjufels me- reõidu hooaja algul arwatakse olemat tänamust pehmet talwet. Talwe läbi sõit- fid auritad Kotka ja Daani wahet, millist asjaolu ei tunne Kotka sadama ajalugu. Kõit kewaadeks määratud tagawarad weeti ära.

Weohindade allajurumiseks on kaaja ai- danud fuur lotaut Daanis, kus 200.000 töölifit töötä. Daani, kes juurem Cesti ja Soome metja tarwitaja, määrab weo- hinnad ja sellega peawad arwestama ka Cesti laewad, selle teenistust püüasjalikult Soomeft — Daani metjamees seilab.

„B. M.“

Nus suurem kommunistide kohtu- protseff.

Vähemal ajal algab Cestis sõjaring- konnakohtus nus suurem kommunistide kohtuprotseff. Seeõrd peatakse kohtut Tar- tus ja süüpinkit tuleb üle 50 inimese. Need on läinud aastal septembrikuul Tartus arreteeritud ifitund, riigifogu liige Heide- mann ja teised. Kohtuuriija on eeluuri- mise materjaali kokkufuhjanud wiide pafsu kottefse, kofku 3.000 lehte asjasse kät- wat dokumendi.

See protseffis faab jälle meeks wägis- tuseaktiks juba niigi mereft tühjaks las- tud Cesti tööraha kallal.

Kommunistifkude hääldõnade awaldamise eest 3 aastaks wangi.

„Bwl“ toob järgmise kohtuakti: Johannes Antoni, 24 a. wana. Tartu maakonnast, Wana-Kuuste wallast pärit, süüdistatakse selles, et tema Tallinnas ilmutwa lehe „Teade-Deht“ wastutaw toimetaja ja wäljaandja olles, selles lehes nr. 5 — 24. aprillifil 1924 a., misjulgune üle Cesti laiali faadetud oli, awalbas kirjatufti „Cesti tööraha ühife wäerinna wõitlusühifõnad rahwuswa- hellifel töölifteffasfi wõitluspühal 1. mail 1924 a., milles äffitatakse mäsufule ja äraandmifele ning õhutatakse praegust riigiforda wäewõimuga fufutada, nagu fee-felgub „Elagu 3. Kommunistiline in- ternafionaal“, „Cestimaa fofialififkifkude nõufogude wabariitide liidu liikmeks“, „Alasfifõda imperialifitiku fõja wastu!“, „Maha kapitalififkifkude fuurriitide käfti- fud“! „Tööraha efitajad türmift wälja!“

Kohalik rahufogu mõistis Johannes Antoni 3 aastaks kindlufewangi. Kohtu- palat kinnitas rahufogu otfufe.

Demokraatlik Cesti kohtus mõistab selle eest, et ajalehes mõni töölifkassfi hääldõna ära trüütud, 3 aastaks kind- lufewangi, kuna inimesetapia Sergo wabaks lastakse. Igale ühele oma mõ- dupuul.

Nus pank.

Tallinna on nus pank „Cesti Maapank“ ajutatud. Panga afutaja on Cesti riigi walitjus. Maapanga juhatus ja nõufogu määratakse ametifse walitjufe poolt.

Tõde on walus.

Cesti wabariigi walitjus on nõufogude faatkonna juures töötawa „Rosta“ tele- graafi agentuuri fõnumifaatja Cestift wälja faatnud. Wäljafaatmife põhjufeks on Cesti walitjufele mitte fowwitawate fõnu- mite faatmine Nõufogude Liidu lehtedele.

Ei faa tarwitada.

Tallinna linn ei faa oma terwishoiu kuraatorifi ametifse panna, fefit need wa- liti linnawalifogu poolt ennem, kui töö- lifte ühife wäerinna nimelfiri tühistati. Tuleb wift ümberwalimiste jant ette wõtta, mis jälle omajagu aega wõtab, kui ni- metud kuraatorite ametifse astumift häda- päraft tarwitifeks tunnistatakse.

Kui palju Cestis alkoholi tarwi- tatakse.

Toome fiin andmete põhjal mõned näited alkoholi tarwitamifest Cestis. Nimelt on juudud wiimase wiie aasta jooftul (1920—1924) üle 13 miljoni pange piirituft; kui aga wõtta arweste kõit alkoholiifid joogid, fiis tõeufel fee üle 15 miljoni pange puhaft piirituft eht ümberpõõrdult umbes 40 mil- joni pange 40° wiina. Tähendab üffitu ifitu kofta teeks fee kogu selle aja jooftul umbes 14 pange puhaft piirituft eht umbes 35 pange 40° wiina, fee on terwe waat wiina iga Cesti kodaniku kofta, naifed ja lapsed kaaja arwatud. Kui aga fiit mitte joojad, eriti lapsed ja fuurem ofa naifit, maha ar- wata, fiis tuleb iga jooja kofta mitu waati wiina. Nendest andmetest wõib näha, kui palju ja kui kaugele oleme meie alkoholi tarwitamifega läinud. Kui meie arwestame tarwitatud hulka wiina raha pääle, fiis teeb fee ümargufest 2 miljardi marka aastaks.

„Bwl.“

Teater.

Kammerteatri külastäit Saffa- maal.

Moskwa Kammerteater wiibib praegu Saffamaal külastäitu etendustel. Moskwa- lafed leiawad jädal hädad wastuwõtmift ja faksfajad on nende ettefannetist waimustas- tud. Nii lawastufed kui ka üffifud män- gijad leiawad rohket kiitust. Wiimase ette- kande lõpul („Ipoza“) Leipzigis oli pub- litumi poolt tormiline kiiduwaldus. Koft- fid hüüdes „Elagu S. M. W. Liit!“ Kui näitefektõnd waffali jõudis, et Frank- furti fõita, kogunes hulk rahwast, eriti üliõpilafed, jaamaefifele ja terwitafid näit- lejaid hüüetega: „Elagu nõufogude fuuft!“

Teadus ja tehnika.

Kui palju energiat kulutab tööline iga päew.

Praegusaja töötõingimiste ja inimefe, kui walmistawa jõu uurimine tõstab efile küfimuse, täpftelt wälja arwata, palu ener- giat kulutab inimeine ära päewas ühte eht teift tööd tehse. Seda energia kulutust ümberarwates joofufe üffufte (kalooriate) pääle, faame järgmifed huwitawad arwud:

Wähe töötaw füüfilifelt terwe inimeine	2400 kal.
Raamatupidaja, kontorift ja teifed kirjafift tööd tegijad	2500 "
Õmbleja, kes käfifti töötab	2700 "
Nätfjepp, kes käfifti töötab	2700 "
Kirjutusmasinaf kirjutaja	2800 "
Koduteenija	2800 "
Litograaf	2900 "
Raamatufõitja	3000 "
Nätfjepp ja õmbleja, kes mafi- nal töötawad	3000 "
Metallitööline	3300 "
Pejunaine	3400 "
Beewoorimees	3500 "
Maaler	3500 "
Tisler	3600 "
Käfitööline kingifjepp	3600 "
Kuffilõikaja	4000 "
Sepp	4100 "
Niitja	4100 "
Kiwiraiuja	4800 "
Kõndja	5000 "
Puufagija	5200 "
Puuniferdaja	5400 "
Meifatööline	6000 "
Tellistiwide kandja	8900 "
Jalgratta wõidufõitja	9000 "

Suurem ofa tehase töölifit tarwitawad toitu 4500—5000 kalooriat päewas. Peab fiinjures veel tähendama, et füüfilifit tööd tegijad tarwitawad rohfeimal arwul füü- mejuiftu.

Mitmesugust.

Gentelmanid (aumeheb) olge wait ja ärge suitsetage.

Mõnebel wäljamaa ajafirjanifkudel oli hiljuti juhus New-Yorgi wangimajas ka- sistufe täitmife päältwaatajateks olla. Karistufe alufeid oli kolm furjategijat, nende hulgas kaks wenda Daimonde ja Giovanni Farina, feda fäüdistati terwe rea rööwimistest ja tapmifes.

Karistufe täidefaatmine määrati tell 12 õõfel. Suures tühjas toas oli ainult na- tutene kõrgemal elektritool.

Enne karistust pöõras adminiftratsiooni efitaja ajafirjanifkude poole sõnadega: Gentelmanid! Teie tulite fiia karistufe täidefaatmift päältwaatama. Waitige ja ärge suitsetage. Karistufe ford anti furja- tegijatele enestele wälja walida.

Efimefeks läts wanem wend Daimonde.

— „Wannun“, tähendas ta, et minu wend on fäütu ja astus elektritoolile. Seda seoti tooli külge rihmodega kinni. — Wäifene wajutus ja 2000 woltiline elektri- wool tegi oma töö.

Pääle feda karistati tema wend.

Kogu fee mæng wältas 6 minutit.

Timuka kofustufi täitis teegi „autimuf“ John Holbert. Igä wajutufe eest fai ta 150 dollarit. Selle tööstufega on timuf teeninud juba 21.000 dollarit.

Kirjawastufed.

A—s, Ramonis. Teie fowwimawaldufe teotada walge Cesti wangifongides waw- lewaid feltfimehi andfime wastawasse afu- tusse üle. Säält faate wastufe.

Jannuja, Teie ei liia fuguji juure oma nime ja adressi. Selletõttu jääb ka teie fõnum kajutamata.

Antonowlas. Igäfugustele kirjadele, mis toimetufele faadetakse, tulewad margid üldi- ses järjekorras kirjajumbriku pääle kleepida.

Koidulane, Kalunga kub. Kirjafaatja oma fowwi järele wõime meie ta elulookirjeldufe awalbada üldifes albumis eht mitte.

Wainu, Bihkwaft. Teie räägite ärawali- tustest Cesti klubi näiteringi liikmetest tä- hendades, et farnane wäärnähtus peaks ka- duma. Samuti kirjutate, et uued lauljad ei tohi laulukoori astuda, fiis lähewad wa- nad ära.

Seda Teie fõnumit faafime ärawafutada fiis, kui kirjutate rohket üffifasjalikumalt ja tooks mõned näitufed ja tõendufed.

E. P., Põlluwanoftas. Kirjutage afunif- kude üleminetust kollektiufele 12-ne põllu- pidamife füsteemile ja nende tööst uuel alufel.

„M“, Wingisfaareft. Kas läts afi kohtu, wõi mitte? Kui asjale anti feaduslik käft, fiis ei ole fuuremat tähtfust tehse awalba- mifeks.

Tafu kaastöö eest meie praegu maksta ei juunda.

J. Leppe. Kooli faamife asjus pöõrate järgmife afutufe poole:

Эстонское Центр. Бюро, Совнацмена Народн. Комиссариат Просвещения, Москва.

Wastawad teadaanded juba ilmunifid „Ede- fis“.

Johannes Kooga, läfiläks, Siber. Kommunistliku partei ja töölif-talupo- gade walitjufe ülesanne on tõsta kõiifide ja ka „harimata talumafit“ haridust. Ja fee- päraft „harimata talumafit“ õpib ja ifegi peab nurima. Meie wabariigis on teadus tööraha oma.

Kui mõni ifit, olgugi parteiifige, ütleb: „Mis murib harimata talumats teadust“, fiis ei ole ta arufaja töölif-talupoja wa- bariigi kodanik ja weel wähem on ta wäärt kandma kommunisti nime.

Talutaat, Stoblas. Teie fõnumi faafime E. T. ülitooli kollektiwi.

J. V., Simiitiffas. Muidugi, oma film on kuningas. Waadate ja katfuge järele.

E. Wiibus. Kurmekundest. Raadio was- tufõtte aparate ja teift tema aparate ja ofafid faab osta Leningradis erilistest kaup- lufest Ottoobri (end. Newstfi) prospektil ja Sheljabowi (end. Bolfchaja Konjufchen- naja) unlitfal. Juhatuft, kuidas neid apa- raate ife walmistada, wõib leida ajafirja- deft: „Radio Nedelja“ ja „Radio Jubiteli“ ning „Tehnika i Shijn“ nr. 1, 1925.

Teadaanded.

Buhtepäewal, 31. mail, korraldab Hari- dufmaja lõbusõidu — ekturfifooni Salluf- felfburgi, laewaga. Mats 160 kop. inimefe päält. Kõit ekturfifoonift ofanõtta taht- jad peawad endid tingimata enne regift- reetima Hariufmaja kantfeleis kuni kol- mapäewani, 27. maini. Juhatus.

E. T. ülitool korraldab laupäewal, 23. mail, tell 6 õhtul mäsfilife sõidu oma mõifa, mis Hufjanowla jaamas Murmani raudteel afub. 24. mail on pidulif põllu- majandusliku tegeufewe awamine mõifas, mille ülesanne on fõbet luna ümbrifewa talupoegade mäsfege. Pidulifust awamifest wõtawad ofa kohalikfude walla ja kreift nõufogude ja partei afutuste efitajad. E. T. ülitooli poolt efinewad muufita ja lau- lukoos ning fporidiring.

E. T. ülitooli juhatus kutjub kõiit afu- tufi ja töölifit pidulifust awamifest ofa wõtma.

Et Hariufmaja ruumid päewal kom- munaal teenijate kongressil all kinni, fiis on täna õhtul kino etendust ainult üks feans, nimelt tell 9 õhtul, mida palume tähefpaanule wõtta. Juhatus.

Hariufmajas on esmaspäewal, 25. mail, tell 8 õhtul „Tõbusa talupoja“ haritus, kuhu palutakse järgmifed flm. ilmuda:

Emeljanowa, Riina; Rurt, Juurup, Tor- pan, Leppit, Dona, Jool, Rabin, Wanja, Lomingas, Teiter, Koel, L.; Koel, M.; Tornius, Emeljanowa, Johannessberg, Uhtegi, Kaufman, Kriift, Tammbaum, Sanfen, fl. Mannert, Raju, Riimoff, Karpa, flm. Mannert, Laiand, Stein, Salmus, Koch, Rinberg, Ofje, Meiel, Rähni, Murri. „Tõbus talupoeg“ kantakse ette 7. ja 8. juunil ülekuubermangulifel rahwapidul maal. Seepäraft palutakse kõiit ülewalnimetatud feltfimehi tingimata ilmuda, ka neid, kes ettefandest ofa wõtta ei faa.

Dudowa kreifti punastele nurfadele.

Poliit-hariuflikuf ofafonna ja Darmaja juhatusfe poolt korraldatud raamatufogud ootawad tarwitajaid.

Punaste nurfade juhatajad ja kooliõpe- taja, tulge raamatute järele.

Kogudes on Lenini kirjatuft ja teifed huwitawad ning tähtjad raamatud.

Darmaja juhatusfe nimel M. M.

Täna teatrites:

Aladeem. riifit ooperi ja baleti teater „Пиковая дама“

Aladeemiline riifit dr a m a teater „Пугачевщина“

Aladeemil. riifit wäiteooperi teater „Там, где жаворонок поет“

Rahwamaja „Цыганский барон“

Teater „Юных Зрителей“ „Гавром“

Muufikiline komöödia „Цыганские романсы в лицах“

Wastutaw toimetaja: M. Trenseldi.

Wäljaandja: Cesti Kirjastufe ühifus

Sm. W. Kingisepa nimeline Cesti töölifte Hariufmaja.

Laupäewal, 23. mail f. a.

Nõufogude uuem kinofilm

Jekaterina Hoshnowskaja

Mugus tell 9 õhtul.

Sinnad harilikud.

Setr.-Wiburi poole Cesti töölifte klubi.

Laupäewal, 23. mail.

Pidu-õhtu

Mugus tell 8 õhtul.

Kuufetfki haigemaja Kuufetfki

lef. 180—52. Wastufõm. kõiifdes fpei- profeforite ja afifitendite poolt tella 10 homm. kuni tella 10 õht. Wälifed mo- õid (maifetehaigufed ja fimmittamine). Ras- tejafufete järelwas- tamine ja

arstif. Stäffis 600 tripper teraw ja

mine. Stäffis 914 tripper kroonif.

Seguwoimetus wafit, ja elektrif., ham- baarstifim. ja kuni- hamf. Arstide kufim. tobu.

Erifaigemaja, ftemife, naiste- fimmittamife- lõife, hambaf- kurgu-, tõrwa-, nina- ja fuguhaigufed.

Sifilis (606—914), tripper.

Wastufõmte tunnid ertaladel homm. f. 9 kuni õh. f. 9 3. Jumi (end. Sabowaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Dr. Grünberg Wastantje (end. Snamenski) uul. nr. 2, 25. Oktobri

prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu- wõte iga päew tella 9—12 h.m. a tella 4—8 õhtul; naiferahwastele ertabi.

Praegusaja arstifimifabinud.

Sifilis (914) ja tripper (terawaf. ja kroonifline).

Enuorgaanide igatfugne arstifimine